

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Центральноукраїнський державний університет імені Володимира Винниченка

Факультет української філології, іноземних мов та соціальних комунікацій
Кафедра української філології та журналістики

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Завідувач кафедри

Кирилюк О. Л.

«29» серпня 2025 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Комунікативна лінгвістика

(шифр і назва навчальної дисципліни)

Рівень вищої освіти: третій (освітньо-науковий)

Галузь знань: 03 Гуманітарні науки

Спеціальність: 035 Філологія

Освітня програма Філологія (українська мова та література)

Форма навчання денна

2025–2026 навчальний рік

Робоча програма навчальної дисципліни Комунікативна лінгвістика розроблена на основі освітньо-професійної програми Філологія (українська мова та література), навчального плану підготовки здобувачів вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти за спеціальністю: *035 Філологія*.

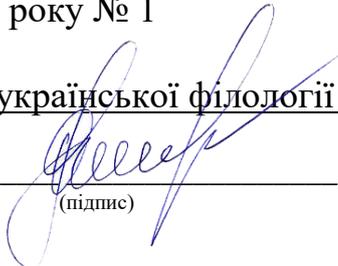
Розробник: кандидат філологічних наук, доцент Демешко І. М.

(вказати авторів, їхні посади, наукові ступені та вчені звання)

Робочу програму обговорено та схвалено на засіданні кафедри української філології та журналістики

Протокол від «_29_» серпня 2025 року № 1

Завідувач кафедри української філології та журналістики

_____ Кирилюк О. Л.
(підпис) (прізвище та ініціали)

Робоча програма навчальної дисципліни «Комунікативна лінгвістика» для аспірантів спеціальності 035 Філологія за третім (освітньо-науковим) рівнем вищої освіти. ЦДУ ім. В. Винниченка, 2025. 18 с.

Демешко І. М., 2025 рік
ЦДУ ім. В. Винниченка,
2025 рік

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

1.1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3,5	Галузь знань <i>03 Гуманітарні науки</i>	<u>Нормативна</u>	
Індивідуальне навчально-дослідне завдання _____ (назва)	Спеціальність: 035 Філологія	Рік підготовки	
		2-й	
Загальна кількість годин – 105		Семестр	
		3-й	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – самостійної роботи студента –	Освітня програма Філологія (українська мова та література)	Лекції	
		20 год.	
		Практичні, семінарські	
		16 год.	
		Лабораторні	
	Рівень вищої освіти: Третій (освітньо-науковий) рівень	год.	год.
		Самостійна робота	
		69 год.	
		Індивідуальні завдання:	
		год.	
Вид контролю:			
<u>екзамен</u>			

1.2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета викладання навчальної дисципліни «Комунікативна лінгвістика» – засвоєння теоретичних основ комунікативної лінгвістики, розуміння закономірностей мовленнєвої взаємодії, формування комунікативної компетенції, навчання ефективному й доречному використанню мовних засобів залежно від мети, адресата та ситуації спілкування; формування умінь і навичок правильно розуміти та аналізувати комунікативні процеси і явища, використовувати набуті знання під час вивчення філологічних досліджень.

Завдання курсу: сформувати поглиблене засвоєння теоретико-методологічних засад комунікативної лінгвістики в системі сучасних лінгвістичних наук, основними правилами, принципами, конвенціями спілкування; сутністю

комунікативної стратегії і тактики та засобами їхньої реалізації в різних типах дискурсу; невербальними засобами комунікації;

опанування сучасних наукових підходів і концепцій до вивчення мовленнєвої комунікації, дискурсу та прагматики; формування здатності до наукового аналізу комунікативних процесів, мовленнєвих актів і стратегій у різних типах дискурсу;

розвиток навичок самостійного наукового дослідження, зокрема добору методів аналізу комунікативних явищ; застосування положень комунікативної лінгвістики у власних дисертаційних і філологічних дослідженнях;

формування наукової комунікативної компетенції, необхідної для участі в академічному дискурсі (публікації, доповіді, дискусії); критичне осмислення результатів сучасних лінгвістичних досліджень і вміння інтегрувати їх у власну наукову концепцію; розвиток умінь інтерпретувати складні комунікативні явища з урахуванням соціокультурного та когнітивного контекстів;

виробити навички ефективної мовної комунікації, вміння виявляти комунікативні невдачі та знаходити шляхи їхнього подолання; формувати навички аналізу тексту як знакової форми мовної комунікації.

У результаті вивчення навчальної дисципліни у студента мають бути сформовані такі *компетентності*:

загальні	фахові
ІК. Здатність розв'язувати комплексні проблеми в галузі філології у процесі професійної та дослідницько-інноваційної діяльності, що передбачає глибоке переосмислення наявних і створення нових цілісних знань та/або професійної практики. ЗК 01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. ЗК 04. Здатність проведення самостійних досліджень на сучасному рівні. ЗК 06. Здатність генерувати нові ідеї (креативність), обґрунтовувати власні оригінальні концепції.	ФК 1. Уміння аналізувати філологічні явища з погляду фундаментальних філологічних принципів і знань, класичних та новітніх дослідницьких підходів, а також на основі відповідних загальнонаукових методів з урахуванням міжнародних стандартів і рекомендацій. ФК 3. Розуміння мовних явищ на всіх рівнях, концепцій мовленнєвого жанру в сучасній теоретичній і прикладній лінгвістиці, принципів когнітивного моделювання дискурсу. ФК 5. Здатність до реалізації завдань міждисциплінарних філологічних досліджень. ФК 6. Здатність інтерпретувати літературно-мистецькі та мовні явища в широкому культурологічному, соціально-історичному контексті; кваліфіковано аналізувати й критично осмислювати літературно-мовні факти. ФК 7. Здатність на основі вивчення літературної/мовної інформації продукувати власні ідеї та гіпотези.

1.3. Очікувані програмні результати навчання:

ПРН 1. Знати основні класичні й новітні філологічні концепції, фундаментальні праці конкретної філологічної спеціалізації та найвагоміші сучасні

досягнення. Розуміти, характеризувати, аналізувати, порівнювати, класифікувати й критично оцінювати різні напрямки і школи в лінгвістиці та літературознавстві.

ПРН 5. Проектувати та здійснювати наукове теоретичне і прикладне дослідження в конкретній філологічній галузі. Генерувати нові креативні ідеї та власні оригінальні концепції.

ПРН 10. Аргументовано презентувати державною та іноземною мовами в науковому та ненауковому середовищі результати пошуково-дослідницької діяльності (у формі наукових семінарів, зустрічей, дискусій, під час лекційних і практичних занять).

ПРН 11. Уміти кваліфіковано відобразити результати наукових досліджень, продукувати і грамотно оформлювати різножанрові наукові тексти українського та іноземною мовою відповідно до сучасних вимог (стаття, есе, наукова лекція тощо).

2. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Модуль 1. Базові категорії комунікативної лінгвістики

Тема 1. Загальні засади мовної комунікації. Теорія мовної комунікації як наука.

Предмет, завдання, методи комунікативної лінгвістики. Теорія мовної комунікації в системі мовознавчих наук. Методи дослідження комунікативної лінгвістики.

Тема 2. Природа, структура, типологія комунікації.

Комунікація і спілкування. Моделі комунікації. Основні елементи процесу комунікації. Мотиви, цілі та функції комунікації. Типологія комунікації за різними критеріями. Загальні закони комунікації. Характеристика складових комунікативного акту. Комунікативний шум. Вербальні і невербальні компоненти спілкування.

Тема 3. Комунікація як мовленнєва діяльність. Засоби мовного коду в комунікації. Загальна характеристика складових комунікативного акту. Механізми та процеси мовленнєвої діяльності. Прагматичні аспекти комунікації. Гендерні аспекти комунікації. Комунікативні інтенції. Мовна й комунікативна компетенція мовців. Комунікативний кодекс.

Тема 4. Організація, засоби мовного коду в комунікації

Складові комунікативного акту, пов'язані з мовним кодом.

Сутність і структура мовленнєвого акту. Основні параметри мовленнєвих актів. Типологія мовленнєвих актів.

Дискурс як процес і найзагальніша категорія організації мовного коду в спілкуванні. Типи дискурсів. Значення, смисл, актуалізація. Мовленнєві жанри й дискурси.

Тема 5. Текст як результат та одиниця комунікації. Текст і дискурс. Типологія текстів. Експліцитна та імпліцитна інформація в комунікації. Типологія перформативів. Непрямий мовленнєвий акт. Зіставлення пресупозицій та інших типів імпліцитної інформації.

Модуль 2. Культура мовної комунікації. Мовні норми

Тема 6. Засоби мовного коду в комунікації. Складові комунікації, пов'язані з риторикою мовлення і ситуацією спілкування. Мовна особистість у комунікації.

Культура мовної комунікації. Мовні норми. Комунікативні якості мовлення. Акустичні параметри мовлення. Культура слухання.

Тема 7. Складові комунікації, пов'язані з риторикою мовлення і ситуацією спілкування. Мовна особистість у комунікації. Усне і писемне спілкування. Функціональний стиль мовлення. Класифікація мовних особистостей. Комунікативно-риторичні якості мовлення. Тональність як складова мовленнєвого спілкування.

Невербальні засоби комунікації. Фонація. Кінесика. Жести в системі невербальних засобів комунікації. Види жестів.

Невербальні особливості міжкультурної комунікації.

Тема 8. Ознаки і чинники ефективної мовної комунікації. Ефективна мовна комунікація. Комунікативна компетенція. Комунікативні закони. Механізми мовленнєвого впливу. Комунікативна позиція і способи її посилення. Комунікативні табу.

Комунікативні девіації (невдачі). Ознаки і причини неуспішної мовної комунікації. Типологія комунікативних невдач.

Тема 9. Міжкультурна комунікація. Вплив національно-культурних чинників на процес спілкування. Аспекти мовного коду в міжкультурній комунікації. Національно-культурна специфіка мовленнєвого етикету.

Тактико-стратегічний потенціал мовної комунікації. Сутність комунікативної стратегії і комунікативної тактики. Типологія комунікативних стратегій.

Комунікативні стратегії і тактики різних типів дискурсу. Специфіка реалізації стратегій і тактик міжособистісного спілкування. Невдачі в міжкультурній комунікації.

Тема 10. Етноспецифіка мовної комунікації. Національно-культурна специфіка спілкування.

Комунікативна особистість як продукт і носій лінгвокультури. Комунікативна поведінка та її види. Прояви етноспецифіки комунікативної поведінки. Моделі опису комунікативної поведінки.

Невербальні особливості міжкультурної комунікації.

Аналіз комунікативних ситуацій. Комплексний комунікативний аналіз і його складові.

3. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви розділів і тем	Кількість годин									
	денна форма						заочна форма			
	усьо го	у тому числі					усьо го	у тому числі		
		л	п	л а б .	ін д	СР		л	п	СР
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	13
<i>Модуль 1. Базові категорії комунікативної лінгвістики</i>										
Тема 1. Загальні засади комунікативної лінгвістики. Теорія комунікативної лінгвістики як наука.	12	2	2			8				
Тема 2. Природа, структура, типологія комунікації	12	2	2			8				
Тема 3. Комунікація як мовленнєва діяльність	12	2	2			8				
Тема 4. Організація, засоби мовного коду в комунікації	12	2	2			8				
Тема 5. Текст як результат і одиниця комунікації. Текст та дискурс. Типологія текстів	12	2	2			8				
<i>Модуль 2. Культура мовної комунікації. Мовні норми</i>										
Тема 6. Засоби мовного коду в комунікації	12	2	2			8				
Тема 7. Складові комунікації, пов'язані з риторикою мовлення і ситуацією спілкування	12	2	2			8				
Тема 8. Ознаки й чинники ефективної мовної комунікації. Ефективна мовна комунікація	12	2	2			8				
Тема 9. Міжкультурна комунікація	12	2	2			8				
Тема 10. Етноспецифіка мовної комунікації	12	2	2			8				
Усього годин	120	20	20			80				

4. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

4.1. Теми лекційних занять

4.1.1. денна форма навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Загальні засади комунікативної лінгвістики. Теорія комунікативної лінгвістики як наука	2
2	Природа, структура, типологія комунікації	2
3	Комунікація як мовленнєва діяльність	2
4	Організація, засоби мовного коду в комунікації	2
5	Текст як результат та одиниця комунікації. Текст і дискурс. Типологія текстів	2
6	Засоби мовного коду в комунікації	2
7	Складові комунікації, пов'язані з риторикою мовлення і ситуацією спілкування	2
8	Ознаки й чинники ефективної мовної комунікації. Ефективна мовна комунікація	2
9	Міжкультурна комунікація	2
10	Етноспецифіка мовної комунікації	2
	Разом	20

4.2. Теми семінарських (практичних) занять

4.2.1. денна форма навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Загальні засади комунікативної лінгвістики. Теорія комунікативної лінгвістики як наука.	2
2	Природа, структура, типологія комунікації	2
3	Комунікація як мовленнєва діяльність	2
4	Організація, засоби мовного коду в комунікації	2
5	Текст як результат та одиниця комунікації. Текст і дискурс. Типологія текстів	2
6	Засоби мовного коду в комунікації	2
7	Складові комунікації, пов'язані з риторикою мовлення і ситуацією спілкування	2
8	Ознаки й чинники ефективної мовної комунікації. Ефективна мовна комунікація	2
9	Міжкультурна комунікація	2
10	Етноспецифіка мовної комунікації	2
	Разом	16

4.4. Завдання для самостійної роботи

4.4.1. денна форма навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Загальні засади комунікативної лінгвістики. Теорія комунікативної лінгвістики як наука	8
2	Природа, структура, типологія комунікації	8
3	Комунікація як мовленнєва діяльність	8
4	Організація, засоби мовного коду в комунікації	8
5	Текст як результат та одиниця комунікації. Текст і дискурс. Типологія текстів	8
6	Засоби мовного коду в комунікації	8
7	Складові комунікації, пов'язані з риторикою мовлення і ситуацією спілкування	8
8	Ознаки й чинники ефективної мовної комунікації. Ефективна мовна комунікація	8
9	Міжкультурна комунікація	8
10	Етноспецифіка мовної комунікації	8
	Разом	80

4.5. Індивідуальне навчально-дослідне завдання *програмою не передбачене*

4.6. Методи навчання

Під час вивчення дисципліни «Комунікативної лінгвістики» передбачено комплексне використання різноманітних методів організації і здійснення навчально-пізнавальної діяльності студентів та методів стимулювання і мотивації їх навчання, що сприяє розвитку творчих засад особистості майбутнього фахівця з урахуванням індивідуальних особливостей учасників освітнього процесу.

З метою формування професійних компетентностей широко впроваджуються інноваційні методи навчання. Це – комп'ютерна підтримка освітнього процесу, упровадження інтерактивних методів навчання (робота в малих групах, мозковий штурм, ситуативне моделювання, опрацювання дискусійних питань, кейс-метод, проектний метод тощо).

За джерелами знань на заняттях використовуються словесні (розповідь, бесіда, лекція) та практичні методи.

За рівнем самостійної розумової діяльності використовуються проблемно-інформаційний, проектно-пошуковий, дослідницький методи.

Із метою забезпечення максимального засвоєння студентами матеріалу курсу використовуються наступні методи навчання:

- 1) методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності:
 - словесні (лекція-монолог, лекція-діалог, проблемна-лекція);
 - наочні (презентація, демонстрування);
 - практичні методи (вправи; практичні завдання).

2) методи стимулювання й мотивації навчально-пізнавальної діяльності:

- метод проблемного викладу матеріалу;
- моделювання життєвих ситуацій;
- мозковий штурм;
- метод опори на життєвий досвід;
- навчальної дискусії.

3) методи контролю й самоконтролю за ефективністю навчально-пізнавальної діяльності:

- усного контролю;
- письмового контролю;
- самоконтролю та взаємоконтролю;
- рецензування відповідей.

4.7. Засоби діагностики результатів навчання здобувачів освіти.

Порядок та критерії виставлення балів

Контрольні заходи здійснюються з дотриманням вимог об'єктивності, індивідуального підходу, системності, всебічності.

Засоби оцінювання та методами демонстрування результатів навчання:

- екзамен;
- наскрізні проекти;
- ІНДЗ, статті;
- презентації результатів виконаних завдань;
- презентації та виступи на наукових заходах;
- інші види індивідуальних та групових завдань.

Використовуються такі методи контролю (усний, письмовий), які мають сприяти підвищенню мотивації студентів до навчально-пізнавальної діяльності.

Поточний контроль. *Завдання поточного контролю* – перевірка розуміння та засвоєння певної частини навчального матеріалу, рівня сформованості навичок, умінь самостійно опрацьовувати навчальний матеріал, здатності осмислити зміст теми.

Об'єкти поточного контролю знань студента – систематичність та активність роботи на заняттях; виконання завдань для самостійної роботи. Оцінюванню можуть підлягати: рівень знань, продемонстрований у відповідях і виступах на практичних/семінарських заняттях; активність при обговоренні питань практичного/семінарського заняття тощо.

У разі невиконання завдань поточного контролю студент має право скласти їх індивідуально до останнього практичного заняття за дозволом завідувача кафедри. Порядок такого контролю регламентований викладачем.

Аудиторна робота. Максимальний бал – 4. Усього 28 балів (7 × 4 бали)

Критерії оцінювання теоретичних знань:

4 бали – аспірант повністю засвоїв теоретичний матеріал, логічно викладає його, пов'язуючи з вивченим раніше, бачить міжпредметні зв'язки, наводить аргументи, робить посилання на потрібну літературу. Обов'язкове ознайомлення

з додатковою літературою, її опрацювання і використання під час розкриття питання. Робить висновки, висловлює гіпотези, дискутує.

3 бали – аспірант засвоїв теоретичний матеріал, вільно викладає його, наводить приклади, однак є незначні проблеми з усвідомленням системних зв'язків, коментарем теоретичного матеріалу. Не завжди дотримується логіки викладу, припускається незначних помилок чи неточностей.

2 бали – аспірант засвоїв матеріал на рівні переказування, відтворює вивчене не завжди логічно, припускається помилок.

1 бал – аспірант невпевнено переказує матеріал, не завжди вправно ілюструючи його. Під час відповіді потребує допомоги, допускається помилок.

Один бал може додаватися за коротке доповнення відповіді.

Критерії оцінювання письмових завдань:

4 бали отримує здобувач, який виконав усі завдання. Засвоїв мовні норми та вимоги до сучасного писемного й усного професійного спілкування. Уміє користуватися довідковою літературою. Аргументовано пояснює тексти професійної тематики, виконує завдання відповідно до вимог. Здійснює аналітичне опрацювання інформації наукового джерела.

3 бали отримує здобувач, який виконав усі завдання. Засвоїв мовні норми та вимоги до сучасного писемного й усного професійного спілкування. Уміє користуватися довідковою літературою. Аргументовано пояснює тексти професійної тематики, виконує завдання відповідно до вимог. Здійснює аналітичне опрацювання інформації наукового джерела. Однак припускається незначних помилок у визначенні мовних норм, припускає 2–3 мовленнєві помилки.

2 бали – здобувач одержує за умови виконання всіх завдань, однак припускається 4–5 мовленнєвих чи пунктуаційних помилок; трапляються незначні порушення при виконанні завдань.

1 бал отримує здобувач, який виконує лише частину завдань. Припускається мовленнєвих 6–9 помилок, порушує логіку аналізу, викладу матеріалу. Виявляє слабкі знання фахової термінології.

2. Контрольна робота – 15 балів

Контрольна робота передбачає перевірку теоретичних знань і практичних умінь аналізу мовно-комунікативних явищ.

13–15 балів – повне, системне розкриття питань; аргументований аналіз комунікативних ситуацій; правильне використання термінології; логічність і структурованість відповіді.

10–12 балів – достатній рівень знань; незначні неточності або окремі логічні порушення.

7–9 балів – часткове розкриття теми; помітні прогалини в теорії.

1–6 балів – фрагментарні знання; значні змістові помилки.

3. Самостійна робота – 8 балів

Передбачає опрацювання наукових джерел, підготовку аналітичних завдань.

7–8 балів – завдання виконано повністю; продемонстровано самостійність мислення; використано додаткові джерела; дотримано академічної доброчесності.

5–6 балів – завдання виконано в повному обсязі, але з окремими неточностями.

3–4 бали – часткове виконання; поверховий аналіз.

1–2 бали – значні недоліки; невідповідність вимогам.

4. ІНДЗ (індивідуальне науково-дослідне завдання) – 9 балів

- Передбачає підготовку мінідослідження з елементами комунікативного аналізу
8–9 балів – чітко сформульована проблема; самостійний аналіз; аргументовані висновки; коректне використання методів комунікативної лінгвістики; належне оформлення.
6–7 балів – логічна структура роботи; достатній рівень аналізу з окремими недоліками.
4–5 балів – описовий характер; обмежена аналітичність.
1–3 бали – поверхове виконання; відсутність дослідницької складової.

Підсумковий контроль – екзамен (40 балів)

4.8. Перелік програмових питань для самоконтролю:

1. Теорія комунікативної лінгвістики в системі мовознавчих наук.
2. Методи дослідження комунікативної лінгвістики.
3. Мотиви, цілі та функції комунікації.
4. Типологія комунікації за різними критеріями.
5. Загальні закони комунікації.
6. Вербальні і невербальні компоненти спілкування.
7. Засоби мовного коду в комунікації.
8. Механізми та процеси мовленнєвої діяльності.
9. Прагматичні аспекти комунікації.
10. Гендерні аспекти комунікації.
11. Комунікативні інтенції.
12. Мовна й комунікативна компетенція мовців.
13. Основні параметри мовленнєвих актів.
14. Типологія мовленнєвих актів.
15. Типи дискурсів. Мовленнєві жанри й дискурси.
16. Експліцитна та імпліцитна інформація в комунікації.
17. Культура мовної комунікації.
18. Мовні норми.
19. Комунікативні якості мовлення.
20. Функціональний стиль мовлення.
21. Невербальні засоби комунікації. Жести в системі невербальних засобів комунікації. Види жестів.
22. Невербальні особливості міжкультурної комунікації.
23. Комунікативна компетенція. Комунікативні закони.
24. Механізми мовленнєвого впливу. Комунікативна позиція і способи її посилення. Комунікативні табу.
25. Комунікативні девіації (невдачі). Типологія комунікативних невдач.
26. Аспекти мовного коду в міжкультурній комунікації. Національно-культурна специфіка мовленнєвого етикету.
27. Типологія комунікативних стратегій.
28. Специфіка реалізації стратегій і тактик міжособистісного спілкування.
29. Девіації в міжкультурній комунікації.
30. Національно-культурна специфіка спілкування.
31. Комунікативна особистість як продукт і носій лінгвокультури.

32. Прояви етноспецифіки комунікативної поведінки.
33. Невербальні особливості міжкультурної комунікації.
34. Комплексний комунікативний аналіз і його складові.

4.9. Схема нарахування балів, які отримують студенти

За кожне практичне заняття студент отримує максимально 7x4=28 балів.

Контрольна робота – 15 балів.

Самостійна робота – 8 балів.

ІНДЗ – 9 балів.

Екзамен – 40 балів.

Усього – макс. 100 б.

Пр1	Пр2	Пр3	Пр4	Пр5 С.р.	Пр6	Пр7	Пр8	Пр9 ІНДЗ	Пр.10 К.р.	Екзамен
4	4	4	4	8	4	4	4	9	15	40 балів

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою	
	для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90–100	відмінно	зараховано
82–89	добре	
74–81		
64–73	задовільно	
60–63		
35–59	незадовільно	незараховано
1–34	незадовільно	незараховано

5. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

5.1. Рекомендована література

Основна

1. Бацевич Ф. С. Основи комунікативної лінгвістики : підручник. Київ : ВЦ «Академія», 2004. 344 с.

URL : https://document.kdu.edu.ua/info_zab/061_123.pdf

2. Бігунова Н. О. Ілокутивні цілі та перлокутивний ефект мовленнєвого акту схвалення (на матеріалі англомовного літературного дискурсу). *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету*. Серія : Філологія. 2019. № 38. Том 2. С. 55–59.

URL : http://www.vestnik-philology.mgu.od.ua/archive/v38/part_2/16.pdf

3. Гайдук Н. А. Прагматична динаміка актуальних концептів політичної комунікації: монографія. Маріуполь : вид-во МДУ, 2021. 208 с.

4. Демешко І. М., Тарасюк Л. М., Зінченко В. М. Лінгвістичний аналіз тенденцій у використанні української мови в науковому та освітньому дискурсах. «Вісник науки та освіти» (Серія «Філологія», Серія «Педагогіка», Серія «Соціологія», Серія «Культура і мистецтво», Серія «Історія та археологія»). Випуск № 2(32). 2025. С. 244–259.

URL: <http://perspectives.pp.ua/index.php/vno/article/view/20871>

5. Марченко О. М., Демешко І. М. Аналіз рекомендацій Євгена Маланюка українському суспільству як подолати «хворобу» малоросійства. «Вісник науки та освіти» (Серія «Філологія», Серія «Педагогіка», Серія «Соціологія», Серія «Культура і мистецтво», Серія «Історія та археологія»). Випуск № 1(31). 2025. С. 2227–2241.

6. Demeshko I. Typology of Ukrainian verb stems: word-forming and morphonological aspects. *Studies in Media and Communication*. Volume 10. № 3. 2022. P. 12–20. 1,08 др. арк. Special Issue ISSN: 2325-8071 E-ISSN: 2325-808X Published by Redfame Publishing. URL: <http://smc.redfame.com>. (Scopus).

7. Kyryliuk O., Shulska N., Zinchuk R., Demeshko I., Nesterenko T., Volchanska H., Fenko N. Toolkit for the formation of narrative strategies of the Russian-Ukrainian war (using the 2022–2023 media language as an example). *Ad alta. Journal of interdisciplinary research*. Volume 13, Issue 1, Special Issue XXXIV. 2023. P. 163–171. (Web of Science).

URL: <https://dspace.cusu.edu.ua/items/1a1af39a-7eee-4c40-8f6c-da69437279a3>.

8. Kostusiak N., Shulska N., Semashko T., Tiutiuma T., Masytska T., Volianiuk I., Sydorenko O., Demeshko I., Radko A., Sadivnycha M. Thematic and Functional-Style Diffuseness of Vocabulary in Modern Media Texts. *AD ALTA: Journal of Interdisciplinary Research*. 2024. Vol. 14, Issue 1, Spec. Issue XLI. P. 66–71.

URL: https://www.magnanimitas.cz/ADALTA/140141/papers/A_11.pdf (Web of Science, Q3).

9. Leleka, T., Demeshko, I., Kapitan, T., Apalat, H., & Maksymova, O. Association Fields of The Concept of “Ukraine”: A gender Aspect. *ATI, Belgium Dragoman Journal of Translation Studies*. Issue 18, 2025. Pp. 264–291. URL: https://www.dragoman-journal.org/articles/associ_85878321 (Scopus).

10. Navalna M., Kostusiak N., Stanislavchuk N., Kapeliukh D., Kushch N., Demeshko I. Call signs of Ukrainian military in the language of mass media: functional semantic aspect. *International Journal of Basic and Applied Sciences*. Vol. 14 № 3 2025. Pp. 54–63.

URL: https://www.researchgate.net/publication/393714069_Call_Signs_of_Ukrainian_Military_in_The_Language_Of_Mass_Media_Functional_Semantic_Aspect (Scopus).

11. Демешко І. М., Величко В. А., Олексієнко А. В. Вплив штучного інтелекту на розвиток лінгвістичних досліджень: нові підходи та виклики. *Закарпатські філологічні студії*. Вип. 33. Том. 1. 2024. С. 37–42.

URL: http://www.zfs-journal.uzhnu.uz.ua/archive/33/part_1/8.pdf

12. Дискурс: погляди науковців на визначення та предмет вивчення. *Закарпатські філологічні студії* / редкол.: І. М. Зимомря (голов. ред.). Ужгород : Видавничий дім «Гельветика», 2022. Т. 2, вип. 22. С. 98–103.

URL : http://zfs-journal.uzhnu.uz.ua/archive/22/part_2/18.pdf

15. Кирилук О. Л. Дискурс інформаційної війни: лінгвокогнітивний та психолінгвістичний аспекти: реф. дис. ... доктора філол. наук: 10.02.01. Дрогобицький державний педагогічний університет ім. І. Франка. 39 с. URL: <https://science.dspu.edu.ua/wp-content/uploads/2023/11/%D0%A0% %D1%80%D0%B0%D1%82-%D0%9A%D0%B8%D1%80%D0%B8%D0%BB%D1%8E%D0%BA-%D0%9E.-1.pdf>
16. Ковалевська Т. Ю. Комунікативні аспекти нейролінгвістичного програмування : монографія. Одеса: Астропринт, 2008. 324 с.
17. Ковпак В., Тройно М. Комунікаційні стратегії пропагандистського документального контенту як інструмент нарративного регулювання. *Держава і регіони. Серія: Соціальні комунікації*. 2023. № 1 (53). С. 13–21.
18. Морозова І. Б. Комунікативна лінгвістика крізь призму гештальт-теорії: метод. рек. до курсу «Комунікативна лінгвістика крізь призму гештальт-теорії» для здобувачів III (освітньо-наукового) ступеня вищої освіти спеціальності 035 «Філологія». / І.Б. Морозова. Одеса, 2020. 41 с. URL: https://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/rgf/grammar_eng/metodych-recomend-Komunikatyvna_lingvistyka_geshtalt.pdf
19. Мовна особистість в освітньому просторі: монографія / за заг. ред. І. Д. Пасічника; редкол. О. А. Вісич, Х. М. Карповець, З. В. Столяр. Острог : Вид-во Національного університету «Острозька академія», 2021. 270 с.
20. Папіш В. А. Лінгвопсихоакцентуація елітарної мовної особистості: теорія, історія, дискурсивна практика : монографія / передне слово, наук. ред. проф. Т. А. Космеди. Вінниця–Ужгород : Поліграфцентр «Ліра», 2022. 456 с.
21. Супрун В. Аксіологічна концептосфера жіночої прози української діаспори середини ХХ століття. Вінниця, 2020. 415 с.
22. Товканець Г. В. Соціально-педагогічна взаємодія у професійній підготовці педагога: комунікативний аспект: монографія. Мукачево : Редакційно-видавничий центр МДУ, 2021. 172 с.
23. Шевченко Л., Сизонов Д. Теорія медіалінгвістики: підручник. Київ : ВПЦ «Київський університет», 2021. 214 с.
24. Шелковнікова З. Тотальний нарратив у мові науки. Лінгвістика ХХІ століття. 2015. С. 185–192.

Допоміжна

1. Бацевич Ф. С. Лінгвонаративні аспекти ідентифікації оповідних інстанцій у художньому тексті. 2020. *Мовознавство*. URL: <http://dspace.nbuv.gov.ua/bitstream/handle/123456789/184465/05-Batsevych.pdf?sequence=1>
2. Вискушенко С. А. Фаховий текст у загально-науковій парадигмі. In: *Modern technologies among us in the environment.: abstracts of XXIV International Scientific and Practical Conference*. Rome, Italy. 2024. С. 285–287.
3. Висоцька О. Науковий дискурс у сучасних лінгвістичних дослідженнях. *Молодий вчений*. 2018. № 8 (60). С. 65–70.
4. Гарькавий Є. М. Організація стратегічних комунікацій відповідно до стандартів НАТО. *Вісник Донецького національного університету імені Василя Стуса. Серія політичні науки*. (Жовтень 2023), 2023. С. 60–66.

5. Демешко І. М. Сучасна філологічна освіта в Україні та її вплив на національну самосвідомість. *Scientific and pedagogical internship* «Formation of modern philological education in the EU countries and its influence on national identity» : Internship proceedings, May 16 – June 26, 2022. Wloclawek, 2022. С. 24–31. URL : <https://kamts1.kpi.ua/en/2022/06/03/scientific-and-pedagogical-internship-traditional-education-and-technological-challenges-of-modernity-in-the-process-of-teaching-pedagogical-and-psychological-sciences-in-eu/>
6. Демешко І. М. Словотвірний потенціал девербативів в євроінтеграційному дискурсі: морфонологічний аспект. *Folia Philologica*. Вип. 4. Видавничий дім «Гельветика», 2023. С. 11–16. DOI:10.17721/fovia.philologica/2022/4/2. <https://doi.org/10.17721/fovia.philologica/2022/4/2>
8. Демешко І. М. Стратифікація морфонологічних трансформацій девербативів в українській мові. *Наукові записки. Серія: Філологічні науки*. Кропивницький: Видавничий дім «Гельветика». Випуск 4 (211), 2024. С. 42–50. <https://doi.org/10.32782/2522-4077-2024-211-6>
9. Демешко І. М. Мотиваційні функції та словотвірно-морфонологічна специфіка новотворів. *Наукові записки. Серія: Філологічні науки*. № 204 (2023). С. 28–34. <https://doi.org/10.32782/2522-4077-2023-204-4>
10. Домбровська С. М., Помаза-Пономаренко А. Л., Крюков О. І., Порока С. Г. Інформаційні загрози та комунікативна інфраструктура в державному секторі : монографія. Харків: НУЦЗУ, 2024. 244 с.
11. Загнітко А. Сучасний лінгвістичний словник. Вінниця : ТВОРИ, 2020. 920 с.
12. Медіаосвіта та медіа грамотність : підручник / ред. упор. В. Ф. Іванов, О. В. Волошенюк. Київ : Центр вільної преси, 2012. 352 с.
11. Мельник С., Назаренко О., Сікорська В. Мовна репрезентація концепту «війна» в сучасному українському медіадискурсі. *Philological education and science: transformation and modern development 221 vectors: scientific monograph*. Riga, Latvia: «Baltija Publishing», 2023. С. 446– 467.
13. Одеська лінгвістична школа: траєкторії досліджень : колективна монографія / Бронікова С. А. та ін.; за заг. ред. Т. Ю. Ковалевської ; Одеський національний університет імені І. І. Мечникова. Одеса : ПолиПринт, 2021. 281 с.
14. Ревуцька С. М. та ін. Напрями дослідження комунікації у професійному вимірі. *Вісник ЛНУ імені Тараса Шевченка. Сер. Педагогічні науки*. Луганськ, 2021. № 1 (339). Ч. 1. С. 209–220.
15. Романчук С. М. Деякі зауваги щодо дослідження когнітивістики у лінгвістичних студіях. *Вчені записки*, 2022, С. 1–7.
16. Семенюк О. А. Паращук В. Ю. Основи теорії мовної комунікації. Київ : Альма-матер, 2011. 240 с.
17. Соціальні комунікації та інмутація культури: монографія / за ред. проф. О. М. Холода; Гончарова А. К., Субота В. М., Шевченко А. С., Шевченко О. О. Київ : Київський міжнародний університет, Українська асоціація психолінгвістів, 2010. 233 с.
18. Шуляк А., Слова Т. Стратегічні комунікації спецслужб як вектор протидії деструктивним впливам. *Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії*, 2023, 3 (17). С. 203–215.

5.2. Методичне забезпечення

1. Робоча програма, силабус.
2. Лекції та плани практичних занять із завданнями, теми ІНДЗ.
3. Підручники, посібники, статті (електронні варіанти).

5.3. Інформаційні ресурси

(перелік інформаційних ресурсів)

<http://journalib.univ.kiev.ua/index.php>

Онлайн-корпус української мови – MOVA.info – <http://www.mova.info>

Генеральний регіонально анотований корпус української мови (ГРАК) – <https://uacorpus.org>

Пентиліук М. І. Комунікативна лінгвістика: теорія і практика. С. 307–312. URL: <https://ps.journal.kspu.edu/index.php/ps/article/view/641/573>

Романченко А., Ковалевська Т., Дружинець М. Комунікативна мережа наукового дискурсу. URL: https://openurl.ebsco.com/EPDB%3Aagd%3A5%3A7854997/detailv2?sid=ebsco%3Aplink%3Ascholar&id=ebsco%3Aagd%3A151034583&crl=c&link_origin=scholar.google.com.ua

Селіванова О. О. Сучасна лінгвістика: напрями та проблеми : підручник. Вид. 2-е. Виправл. і доп. 2017. 890 с. URL : <https://ru.scribd.com/document/476908281/%D1%81%D0%B5%D0%BB%D1%96%D0%B2%D0%B0%D0%BD%D0%BE%D0%B2%D0%B0-pdf>

Стеценко Н. М. Комунікативна компетентність як складова професійної підготовки сучасного фахівця. 2016. URL: <http://ekhsuir.kspu.edu/bitstream/123456789/2187/1.pdf>

6. ПОЛІТИКА ЩОДО АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

Політика щодо академічної доброчесності формується на основі дотримання принципів академічної доброчесності відповідно до Законів України «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про наукову і науково-технічну діяльність», «Про авторське право і суміжні права», «Про видавничу справу», з урахуванням норм Положення «Про академічну свободу та академічну доброчесність в Центральноросійському державному педагогічному університеті імені Володимира Винниченка» (затверджене вченою радою, протокол №2 від 30.09.2019; №10 від 07.02.2022).